

som er ham tilfagt. Dersom det kunde siges, at Regjeringen fra sin Side havde efterladt at skaffe dem en saa stor Løn, hvor der var Leilighed dertil, saa var det en ganske anden Sag; men det skal den ærede Taler paa ingen Maade være istand til at bevise. Naar den ærede Taler kommer paany med sin Fordring, at jeg skulde komme med en Lov om Kirkesamfundenes Ordning, saa vilde jeg ønske, at den ærede Taler var istand til at angive noget sundt Materiale, som man kunde benytte der til. Jeg har erklæret mig udførligt om, at jeg ingen Udvei saae til at kunne komme med en Lov, som var sund og kunde føre til noget gavnligt Resultat, og det hjælper aldeles ikke, at man kommer med en ubetinget Fordring, at Regjeringen skal gjøre det, som Regjeringen erklærer den ikke seer sig istand til. Dersom den ærede Taler veed de Midler, som jeg ikke veed, saa vilde jeg ønske, at han vilde komme med dem. Det er forøvrigt fuldkommen urigtigt, at Regjeringen kan have Noget imod, at Andre komme med Initiativet. Jo, dersom den ærede Taler kan komme med Initiativet, enten til en Lov om Folkekirkens Ordning eller om Skolevæsenet, saa er jeg den ærede Taler særdeles forbunden; men jeg er ham aldeles ikke forbunden, fordi han siger: det skal komme, naar han ikke angiver Midlerne til at iværksætte det.

Taben: Dersom jeg har forstaaet den ærede Interpellant rigtigt, saa har han paa ingen Maade istand at komme med et Forslag, som skulde bestemme nogen ganske ny Indtægtskilde for Skolelærerne; men han ønskede blot, at Skolelærernes Kaar saaledes skulde reguleres her, at de kunde herefter erholde det, som i 1814 blev fastsat at skulle være det Sædvanlige; jeg troer, at dette kan være meget vanskeligt; men jeg kan dog ikke indsee, at det er umuligt, og jeg kan endnu mindre indsee, at man ikke skulde kunne gjøre det, uden at træde Communens Ret for nær eller at foregribe den Communalindretning, som vi endnu ikke have modtaget, og som dog Ingen af os kan vide, naar den kommer, skøndt vi Alle ønske den maa komme saa snart som muligt, dersom den kan blive god. Jeg antager, at den hele Feil, som der nu finder Sted med Hensyn til

Indretningen af Skolelærernes Lønning, berøer derved, at man i Aaret 1814 ikke har gjort ved Skolelærerne, hvad man har gjort ved andre Embedsmænd, for hvilke man ikke har fastsat et Maximum og sagt: det er det Beste, de skulle have, men de kunne ogsaa gjerne faae mindre; dersom man imidlertid bestemmer et Maximum, saa maa man i ethvert Fald tilige sige, hvad der er det Mindste, Embedsmændene skal lade sig noie med. I Anordningen af 1814 er man gaaet den modsatte Vej; man har der bestemt Maximum og overladt til vedkommende Forhold, som de kunde være, at indvirke saaledes, at Skolelærernes Kaar, jeg tør næsten sige, bleve saa flette som muligt. Derfor er det, at de, navnlig i Jylland, ere saa flet stillede, at det, der skulde være det Almindelige og Sædvanlige, er blevet det Usædvanlige og Ualmindelige, og at Skolelærerne ikke forholdsvis have taget Deel i de Goder, som de forbedrede Forhold i den senere Tid have skaffet vort Fædreland. Jeg troer, at dette maa skee, jeg tør ikke sige Andet end maa skee, ad den administrative Vej kunde blive rettet, naar Communerne blot vilde vise sig søielige, og derved kunde jo Communerne undgaae at see noget som helst Magtsprog, som de saa gjerne ville være frie for. Den ærede Minister har sagt, at han gjerne vilde høre her i Rigsdagen, om Noget kunde paavise Midler, hvorved Skolelærernes Kaar kunde blive forbedrede. Jeg skal blot anføre eet Midde, der rettere sagt bliver et Spørgsmaal til den høitærede Cultusminister, nemlig, om der ikke her i Landet findes mange Summer, bestemte ved private Folks Legater, der skulde komme Skolelærerne tilgode, men som dog ikke komme dem tilgode, idet de blive afdragne i det, der skal ydes af Communerne og saaledes kommer vedkommende Commune tilgode, uden at Skolelærerne faae det Ringeste mere; jeg troer, at, naar disse Legater bleve anviste, hvortil de ere bestemte, vilde idetmindste mange Skolelærere finde Forbedring i deres Kaar.

Kirke og Underviisningsministeren: Det er en Feiltagelse af den ærede Taler, som nys satte sig, at Anordningen af 29 Juli 1814 fastsætter et Maximum, men intet Minimum; Anord-